

di noble i de tota finesa civilitzada, sinó que un alt pensament ha de guiar als constructors.

Les planes, la muntanya i la costa que volten Barcelona, podrien servir per a crear quatre, cinc o més grups de barraques. Ben acondicionat el terreny, procurant-li un ample drenatge, dotant-lo de fonts i aigua a bastament, podria acondicionar-se zones on edificar-les.

Les barraques podrien ésser, unes, les fetes per l'Ajuntament, de ciment armat o d'un material fàcilment desmuntable. Constar de dues, tres o quatre habitacions; ben isolades dels canvis extrems de temperatura; amb water, electricitat, aigua corrent i d'aquelles comoditats compatibles a un preu baix. Cal pensar que el lloguer de les barraques oscilla entre 15 a 70 pessetes, que alguns veïns tenen de deixar una quantitat en dipòsit que pot atènyer fins a 500 pessetes; podrien pagar, doncs, edificacions de més de 3,000 pessetes.

Altres barraques podria deixar-se llur construcció a la iniciativa de l'estadant. Dintre un pla previ i variat, per no exposar-nos a espontaneïtats massa barroeres com la dels propietaris i arquitectes de la nostra Eixample ¹, podria permetre's al veí construir la seva llar facilitant-li el terreny a propòsit. Llavors el paleta, el manobre, el treballador habilitós, edificarien la seva pròpia casa en hores escadusseres i s'alliberaria d'un lloguer massa elevat, o d'una habitació massa infecte, o d'una convivència massa impertinent.

Adhuc podria esperar-se llavors, la cooperació d'una solidaritat de grups espontanis de treballadors que s'ajudessin en l'obra i en la tasca comú. Fóra una cosa migrada enfront de l'obra magna feta per les guildes de treballadors anglesos, alemanys i italians, que han construït grans edificis amb l'ajut dels governs respectius, però, potser seria la iniciació de més grans empreses.

Totes les barraques tindrien d'estar separades unes de les altres, als quatre vents; davant, de cara al carrer—suficientment ample perquè la vida familiar estés prou defensada de la indiscreció—un hortet per a esbarjo de l'estadant.

La missió cultural de la collectivitat començaria llavors. Perquè no estaria la seva obra aca-

bada en donar-los un passador hostatge, sinó que totes aquelles multituds avui separades, foragitades de tota acció civilitzadora, empeses a un odi constant i sense el noble repòs d'una vindicació justiciera que les emmeni a un concepte de solidaritat social, encara que sigui remot, podrien ésser ateses espiritualment. Allí, en mig de tots ells, l'escola, l'edifici per a la cooperativa, el dispensari mèdic, podria ésser-los un exemple i guia d'idealitat.

Avui, en les barraques, no hi viuen, com anys enrera, els bandejats, sinó que hi viuen treballadors que la manca de construccions i a l'abast dels seus possibles s'hi han encabint en espera d'altres temps millors. Aquell viure sense noblesa ni dignitat, aquell abandó de tota subtilitat civil, rebaixa poc a poc el seu esperit, el fa devallar de pressa cap a una psicologia inferior, primitiva com llur habitació i com llur habitació, esventada a totes les tempestats, sense defensa i sense una coerció moral. En general, el to de les barraques l'ha donat el primitiu habitant, el que viu al marge de la societat, que, en trobar-la hostil i feréstega, l'esguarda esquerp i sorrut.

La quitxalla dels habitants de les barraques puja en ple estat salvatge; la guia el més ferotge de la colla, l'atia les més vicioses escenes d'aquella promiscuitat immoral. Es un llevat disolvent, no segons la concepció conservadora que creu disolvent tot alt pensament de reforma social, sinó en la seva veritable accepció; éssers en els quals la societat no ha ofert cap gentilesa i, en canvi, els ha perseguit com enemics i que com a enemiga la miren i la perseguiran i perjudicaran en tot el que puguin.

* * *

El nostre obrer és d'honestes virtuts i a l'enemics de tanta força prosèlica que tot seguit les encomana als immigrants per poc planers que vinguin els temps i la misèria no apreti massa. Una de les seves dèries és l'hortet, quatre pans de terra, molts cops lluny de casa seva, on hi va a l'istiu tot seguit que plega del treball i en tot temps els dies de festa. El rega a galledes de l'aigua de la font, del rec o del bassiot veí; que en té cura, que el mima; que cada carxofera, que cada col o tomàquet, que cada fruit o flor, són un munt d'hores d'esforç i de treballs. Per això li semblen més bons i més belles. L'hortet, mentre no es fan ca-

¹ I cal tèmper llur imitació, perquè sinó el poble té el bon sentit de no desentonar. Han estat precisament els ciutadans que han enlletgit les viles foranes amb edificis fatxenders i ridículs.